

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

คู่มือการปฏิบัติงาน การรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศ

ปรับปรุงครั้งที่	-
วันที่อนุมัติใช้	๒๓ มกราคม ๒๕๖๐
จัดทำโดย	สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง
อนุมัติโดย	นายเฉลิมศักดิ์ เพ็ชรสุวรรณ ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

คู่มือการปฏิบัติงาน การรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศ

รายชื่อผู้จัดทำ/ทบทวน/ปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงาน

1. นายเสกสรร	แสงดาว	ผู้อำนวยการส่วนแผนงาน
2. นางสาวลัญช	พรรณสังข์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
3. นางสาวกนกพร	ไพโรสาร	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
4. นางสาวเบญจพร	ยังวิเศษ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม

ประวัติการแก้ไข/ปรับปรุง

แก้ไขครั้งที่	วันที่อนุมัติใช้	รายละเอียดการแก้ไข/ปรับปรุง
-		จัดทำใหม่

 <p>กรมควบคุมมลพิษ POLLUTION CONTROL DEPARTMENT</p>	คู่มือการปฏิบัติงาน : การให้บริการข้อมูลคุณภาพอากาศ		
	หน่วยงาน สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง		
	แก้ไขครั้งที่ : -	วันที่เริ่มใช้	หน้าที่ 1 จาก 4

1. หลักการและเหตุผล

กรมควบคุมมลพิษ โดย สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง มีหน้าที่ติดตามตรวจสอบ วิเคราะห์ผล และเผยแพร่สถานการณ์คุณภาพอากาศต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ Air4Thai และ แอปพลิเคชัน Air4Thai เป็นประจำทุกวัน และข้อมูลคุณภาพอากาศรายเดือน รายปี ผ่านเว็บไซต์ aqnis.pcd.go.th รวมถึงการให้บริการข้อมูลแก่ผู้รับบริการที่ร้องขอเป็นรายกรณี (ระบุสารมลพิษ สถานี และช่วงเวลา) ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักเรียน นักศึกษา รวมถึงประชาชนทั่วไป

สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน การให้บริการข้อมูลคุณภาพอากาศขึ้น โดยคู่มือฉบับนี้แสดงรายละเอียดประเภทข้อมูลคุณภาพอากาศที่ให้บริการ ขั้นตอนการให้บริการ และขั้นตอนการขอรับบริการ

2. วัตถุประสงค์ (Objectives)

เพื่อสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานการให้บริการข้อมูลคุณภาพอากาศ และเป็นการอำนวยความสะดวกต่อผู้รับบริการ

3. ขอบเขต (Scope)

คู่มือการรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศ แสดงขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงานใน 2 กระบวนงาน ได้แก่

- 1) การเผยแพร่ข้อมูลคุณภาพอากาศผ่านเว็บไซต์
- 2) การให้บริการข้อมูลคุณภาพอากาศแก่ผู้รับบริการที่ร้องขอเป็นรายกรณี

4. หน้าที่ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

การรายงานข้อมูลคุณภาพมีผู้รับผิดชอบ 2 ส่วนงานหลัก ได้แก่

- 1) ส่วนคุณภาพอากาศในบรรยากาศ รับผิดชอบ การกำกับดูแลการดำเนินงานของสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ และการตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นของข้อมูล
- 2) ส่วนแผนงาน รับผิดชอบ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จัดทำสรุปข้อมูลคุณภาพอากาศรายวัน รายเดือน และรายปี รวมถึงจัดทำชุดข้อมูลตามที่ได้รับบริการร้องขอเป็นรายกรณี

5. คำจำกัดความ (Definition)

1) การเผยแพร่ข้อมูลคุณภาพอากาศผ่านเว็บไซต์ หมายถึง การสรุปผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศในแต่ละสถานี และรายงานข้อมูลคุณภาพ โดยรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศรายวันผ่านเว็บไซต์ Air4Thai และ แอปพลิเคชัน Air4Thai สำหรับข้อมูลคุณภาพอากาศรายเดือนและรายปี รายงานผ่านเว็บไซต์ aqnis.pcd.go.th

2) การให้บริการข้อมูลข้อมูลคุณภาพอากาศ หมายถึง การจัดทำชุดข้อมูลตามที่ได้รับบริการร้องขอเป็นรายกรณี โดยผู้รับบริการแจ้งความจำนงและรับชุดข้อมูลที่สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง กรมควบคุมมลพิษ

 <p>กรมควบคุมมลพิษ POLLUTION CONTROL DEPARTMENT</p>	คู่มือการปฏิบัติงาน : ชื่องาน การให้บริการข้อมูลคุณภาพอากาศ		
	หน่วยงาน สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง		
	แก้ไขครั้งที่ : -	วันที่เริ่มใช้	หน้าที่ 2 จาก 4

3) ประเภทของข้อมูลคุณภาพอากาศที่ให้บริการ

(1) ข้อมูลคุณภาพอากาศจากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติรายชั่วโมง ประกอบด้วย

- ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM₁₀)
- ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5})
- ก๊าซโอโซน (O₃)
- ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ (NO)
- ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO₂)
- ก๊าซออกไซด์ของไนโตรเจน (NO_x)
- ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO)
- ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂)

(2) ข้อมูลอุตุนิยามวิทยารายชั่วโมง ประกอบด้วย

- ความเร็วลม
- ทิศทางลม
- อุณหภูมิ
- ความชื้นสัมพัทธ์
- ความดันบรรยากาศ
- ปริมาณน้ำฝน
- ปริมาณแสงอาทิตย์

(3) ข้อมูลสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) แบบ Canister

(4) ข้อมูลฝุ่นละอองรวม (TSP) และตะกั่ว (PB)

(5) สรุปข้อมูลคุณภาพอากาศรายเดือน ผ่านเว็บไซต์ aqnis.pcd.go.th

(6) สรุปข้อมูลคุณภาพอากาศรายปี ผ่านเว็บไซต์ aqnis.pcd.go.th

4) อัตราค่าบริการ

(1) ข้อมูลคุณภาพอากาศจากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติ สถานีตรวจวัดละ 6 สถานี ต่อพารามิเตอร์ ต่อชั่วโมง

(2) ข้อมูลคุณภาพอากาศสำหรับสารอินทรีย์ระเหยง่ายในบรรยากาศ ในอัตรา สถานีตรวจวัด ละ 150 บาทต่อตัวอย่าง

6. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure)

6.1 การให้บริการ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1) การเผยแพร่ข้อมูลคุณภาพอากาศผ่านเว็บไซต์

- สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศรายงานข้อมูลผลการตรวจวัดเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลคุณภาพอากาศของสำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

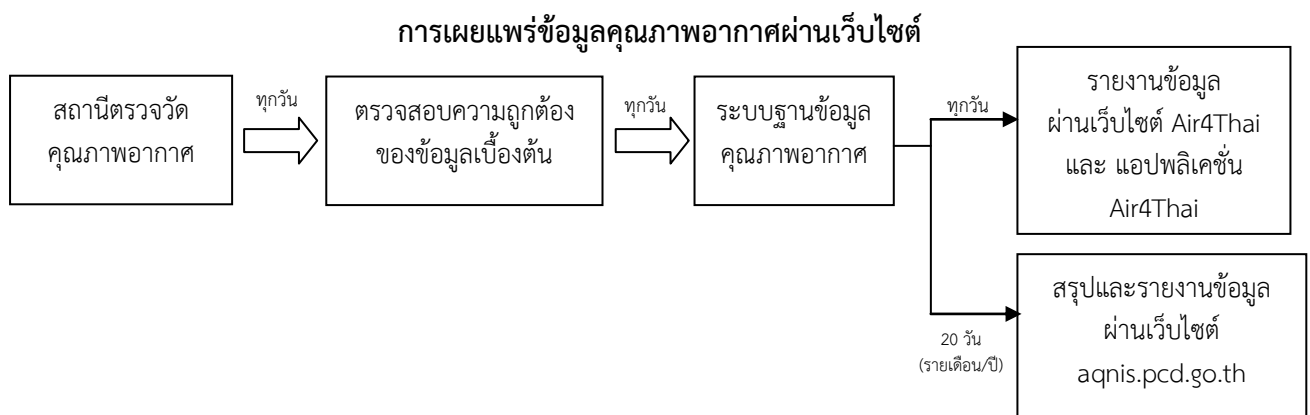
- ตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นของข้อมูล

- สรุปและรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศรายวัน รายเดือน และรายปี ผ่านเว็บไซต์ Air4Thai แอปพลิเคชัน Air4Thai และ aqnis.pcd.go.th

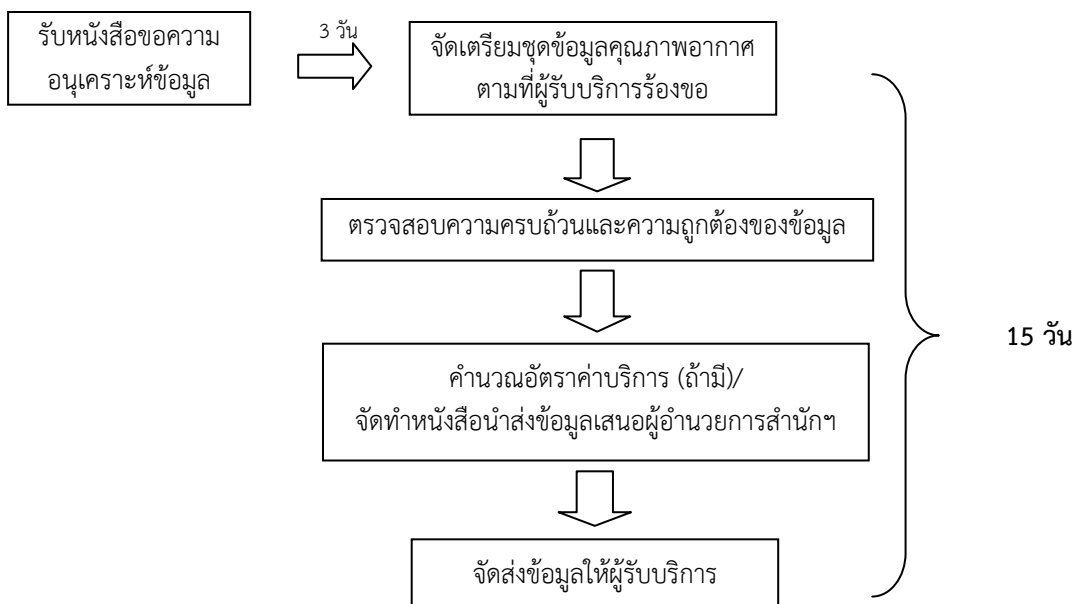
 กรมควบคุมมลพิษ POLLUTION CONTROL DEPARTMENT	คู่มือการปฏิบัติงาน : ชื่องาน การให้บริการข้อมูลคุณภาพอากาศ		
	หน่วยงาน สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง		
	แก้ไขครั้งที่ : -	วันที่เริ่มใช้	หน้าที่ 3 จาก 4

- 2) การให้บริการข้อมูลคุณภาพอากาศแก่ผู้รับบริการที่ร้องขอเป็นรายการนี้
- จัดเตรียมชุดข้อมูลคุณภาพอากาศตามที่คุณรับบริการร้องขอ
  - ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูล
  - คำนวณอัตราค่าบริการ (ถ้ามี) พร้อมจัดทำหนังสือส่งข้อมูล เสนอผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง
  - จัดส่งข้อมูลให้ผู้รับบริการ

แผนผังการปฏิบัติงาน (Work Flow)

การให้บริการข้อมูลคุณภาพอากาศแก่ผู้รับบริการที่ร้องขอเป็นรายการนี้

 กรมควบคุมมลพิษ POLLUTION CONTROL DEPARTMENT	คู่มือการปฏิบัติงาน : ชื่องาน การให้บริการข้อมูลคุณภาพอากาศ		
	หน่วยงาน สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง		
	แก้ไขครั้งที่ : -	วันที่เริ่มใช้	หน้าที่ 4 จาก 4

6.2 การขอรับบริการ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1) กรณีหน่วยงานเอกชน

- ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลถึงสำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง ผ่านทางไปรษณีย์ โทรสาร หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
- ระยะเวลาจัดทำข้อมูล ไม่เกิน 15 วัน
- สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง ประสานให้เข้าขอรับข้อมูลพร้อมแจ้งอัตราค่าบริการ
- ผู้รับบริการชำระค่าบริการที่ฝ่ายการคลัง สำนักงานเลขานุการกรม ชั้น 1
- ผู้รับบริการนำใบเสร็จพร้อมแผ่นแผ่นบันทึกข้อมูล (CD) มาแสดงเพื่อขอรับไฟล์ข้อมูลในส่วนแผนงาน สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง ชั้น 9

2) กรณีหน่วยงานราชการ/สถาบันการศึกษา

- ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลถึงสำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง ผ่านทางไปรษณีย์ โทรสาร หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
- ระยะเวลาจัดทำข้อมูล ไม่เกิน 15 วัน
- จัดส่งข้อมูลให้ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

7.มาตรฐานคุณภาพงาน (Quality Control)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	มาตรฐาน/ คุณภาพ/ ข้อกำหนดที่สำคัญ
ขั้นตอนที่ 1 การตรวจวัดข้อมูลของสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ	ข้อมูลรายชั่วโมง ครบถ้วน
ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเบื้องต้น	ข้อมูลมีความถูกต้อง
ขั้นตอนที่ 3 จัดเตรียมชุดข้อมูล	ข้อมูลมีความครบถ้วนและถูกต้อง
ขั้นตอนที่ 4 จัดส่งข้อมูลให้ผู้รับบริการ	ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ

8. เอกสารอ้างอิง (Reference Document)

-

9. ภาคผนวก (ถ้ามี)

-

10. แบบฟอร์มที่ใช้ (Form) (ถ้ามี)

-